

Szerkesztőségi iroda:

Dobay János könyvnyomdája,
saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyv-
árus üzlete,
főter, Prág-ház.

BÉKÉS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetések felvételnek Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségnél. — Hirdetési díj: 50 szóig egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szóig 1 frt., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknel méltányos árelengedés. — Nyiltér Garmondsora 10 kr.

Mejjelen
hetenként egyszer,
minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három hóra . . . 1 ft
Hat hóra . . . 2 ft
Kilencz hóra . . . 3 ft
Egy évre . . . 4 ft

Előfizetési felhívás

„BÉKÉS”

1874-ik évi II. negyedére.

Felkérjük t. előfizetőinket, kiknek előfizetése mult hó végével lejárt, annak mielőbbi megújítására, hogy a szétküldésben fennakadás ne történjék. Megyénk nagyérdemű közönségét pedig kérjük e lap pártolására.

Az előfizetések legutányosabban postai utalvánnyal eszközölthetnek. — Ára e lap homlokán olvasható.

A kiadó.

Kell-e nekünk községi oppositio.

II.

„A nagybirtokos olyan községi polgár ma, mint más” — a mint tehát minden birtokosnak s minden községi polgárnak legkiválóbb kötelessége a törvények tiszteletben tartása; épen úgy joggal követelhetjük a legnagyobb birtokostól is: hogy a törvényeknek engedelmeskedjék s azokkal szemben kiváltságos állást saját részére ne követeljen.

Évszázadokon át, a kiváltságok voltak a népek, nemzetek haladásának legerősebb akadályai, s ezek között egyik igen jelentékeny: a közterhek aránytalan viselése.

Midőn tehát a törvényhozás e téren is, a közjólét előmozdítása céljából az előzetes lépéseket megtette az által, hogy a birtokosokat is a községi terhek viselésére kötelezte: azon nép, vagy párt, neveztessek az bármilyen, a melyik a törvény ellenére, bármilyen kiváltság, vagy kiváltságos helyzet létesítését önként előidézné, — nézetem szerint nem érdemes a közszabadságra, a közjólétre.

A békésmegyei nagybirtokosok s ezek között a gerlai is, a községi terhek viselését illetőleg, ily kiváltságos állást kívántak saját részükre biztosítani. A községek, vagy a községek érdekét pártoló egyének pedig egyszerűen a fenálló törvény alkalmazását kívánták. Hol van tehát a községek ezen eljárásában hatalmaskodás, vagy igazságtalanság? — és cikkirő ur mégis azokat támadja meg, a kik a törvény mellett harcoltak s azok javára hajlik mérlege, a kik a törvény ellen cselekedni törekedtek.

En nem kívánom azon okokat kutatni, melyek Gerla külön községgé alakítását idézék elő; nem tulajdonítom ez ügyet a különben is lovagias érzelmű grófnak; s nem kívánok pálcázást törni azok felett, a kik őt, akár saját érdekeit, akár Gyulán fizetendő községi adójának mennyiségét tekintve, rosszul informálták.

De tekintve azt, hogy a nagybirtokosok nagybirtokának eredeti szerzésében nem csekély érdeme van a népek; tekintve továbbá, hogy a nagybirtokok értékének magassága legkivált a szomszédos nagy községekben találja meg a kulcsot; végre tekintve különösen azon körülményt, hogy a gerlai birtokos jövedelmének egy részét mai napig is Gyuláról kapja, még pedig úgy, hogy azok neveléséhez a község is bizonyos áldozatokkal hozzá járul: Gerlának Gyuláról való elszakítását különös tekintettel arra, hogy ezen elszakításból magának a gerlai grófnak is, sem anyagi, sem erkölcsi haszna nem lehet, méltatlanságnak találok.

És ha ezen elszakadásnak 20,000 ember inná is a levét, ennek semmi esetre sem azok az okai, a kik a törvény tiszteletben tartását kívántak; hanem azok, a kik az érintett körülmények dacára is az elszakadást tanácsolták és pártolták.

Czikkirő ur ezen ügyért a községi pártot mint oppositiot kárhoztatja. Gyulán ugyan a községi párt képezi a többséget, s így a másik párt képezi az oppositiot, s ily értelemben kárhoztatása tökéletes; azonban legyzen cikkirő ur felfogása szerint, hogy t. i. a többségben lévő községi párt a községi oppositio; de erre is csak azt jegyzem meg, hogy midőn az oppositio a törvényre támaszkodva járt el, oly polgári kötelességeket teljesített, melyeket különösen tiszteletben kéne tartani azon nem oppositionnak, mely egy két kegyteljes mosolyért a törvényt is lábál tapadni kész.

Azt tudjuk, hogy a Gerla-Posteleki ügy, még a legmagasabb forum előtt is oly szegyenletesen döntetett el, hogy arra, a kinek a törvényességéről s az igazságszolgáltatásról csak egy csöp érkeke is van, — pirulás nélkül nem gondolhat; mert midőn a megye határozata s így közvetve Gyula város igazságos érdeke mellett annyi jeles tehetség lépett a sorompóba: a hozott olyforma határozat, „hogy ez esetben helybenhagyatik a minster intézkedése, de hasonló esetben mégis másként járjon el” — méltó felháborodást szül azoknál, a kik a dolgokat nem a magány érdekek szemüvegén tekintik.

A cikkirő ur által említett 3000 frtra, melytől állítólag Gyulaévenként elesett, röviden annyit jegyzek meg, hogy hibásan van ugyan cikkirő ur Gyula városa adó kulcsairól értesülve, de mégsem olyan rosszul, mint a belügyminister, aki azt állította, hogy Gyula 12—19 ezer frttal kívánja megadóztatni az elszakadó uradalmakat.

Gyula városának 10 évi, közép-számítás szerint — kivált ha az 1872. évi adó-kulcsot, részint mint hibásat, részint mint 3 árvizes év következményét kihagyjuk, — soha sem volt 20 kznál nagyobb adó-kulcsa. A rendezett tanács 1-ső éve sem látszik nagyobb mutatni, s ha két három év magasabb lesz is, reményeim szerint, 10

évre egybevetve, a közép adó a rendezett tanácsnál sem lesz több, mint 20 kr.

Már most tekintve, hogy Gerla elszakadt részeinek évi államadója: 3746 frt, Pósteleké pedig 2989 frt. — Gerla községi adója az álladalmi adó után számítva: 749 frt, pósteleki pedig 597 frt lenne, a mely két összeg együtt véve a 3000 frtot meg sem közelíti, Gerla-Póstelek községének lendő költségeitől pedig bizonyosan távol áll.

De még hibásabb cikkirő ur azon számítása, ha a 3000 frtot egység utján vélte Gyula városa részére menthetők; mert a mint előbbi cikkemben említém, hogy az egységnek célja: valamely kötelességnek a törvény által meghatározott feltételeknél, enyhébb feltételek melletti teljesítése: ugy bizonyosan a gerla-pósteleki birtokosok is, arra egyeztek volna, hogy a törvény által megállapított adómenynységnek kevesebbet fizessenek.

Legalább ezt látszanak bizonyítani, az 1872-iki költségvetésből az egyházi és iskolai célokra reájok esett 74 és 59 frt adómenynység kivétele ellen tett észrevételek.

Igen is egyesüljünk tehát a község érdekeinek előmozdítására, egyesüljünk a törvény és jogegyenlőség alapján, ne kívánjon a legnagyobb birtokos sem privilegiált állást, mert a községnek ugyis elég baja van azon kisebb uraságokkal, a kik az ügyeket mindig saját szájuk izlése szerint elintéztetni óhajtják.

L.

— Pénzes levélborítékok forgalombahozatala. Folyó évi ápril 1-től kezdve minden egyes m. kir. postahivatalnál és postai értékjegyek árusítóinál külön pénzes levélborítékok darabonkiut egy oszt. ért. krajczárért fognak árulni. Ezen intézkedés célja az, hogy a közönségnek módja és alkalma legyen oly borítékok megszerzésére, melyek kisebb összegű papírpénz és bankjegy célszerű s lehető biztos befoglalására alkalmasak, s a mellett alak s más kellék tekintetében a postai szabályoknak megfelelőnek. Azért ezen borítékok használata nem kényszerű, hanem a felek tetszésére van hagyva, kisebb mennyiségű papírpénz és bankjegy-küldeményeit ezen borítékokba zárva földadni, vagy e célra más a postai szabályoknak megfelelő borítékot használni. A pénzes levélborítékok „Magyar kir. posta” viznyomatu föllirattal vannak megjelölve. Az ilyenü borítékokba helyezett pénzküldemények lezárásához, ha bepecsételve állítólagos értéknyilvántással adatnak fel, — két, azon szövegű helyre, hol a két borítékszárny összer, alkalmazott pecsétlenyomat elengedő. Nyitva a postahivatalnál megolvasott pénztartalommal földadott és ilyenü borítékba zárt pénzes leveleknél a postahivatal ellenőrző pecsétje a borítékszárny mindkét végén, a feladó magán pecsétje pedig a két hivatalos pecsét közé alkalmazandó. A másféle borítékokba zárt pénzküldemények borítékolása és lepecsételésére nézve az eddigi szabályok ezentul is teljes érvényben maradnak, vagyis azok ezentul is öt pecséttel látandók el.

Gyula mártius 31.

E lapok mult számaiban R. ur, a megyei muzeum ügyről mondja el nézeteit. R. urnak tagadhatlanul nagy érdeme az, hogy alig van közérdekű dolog, mely figyelmét elkerülné, s nem is késik ez ügyekről nézeteit a nyilvánosság előtt elmondani,

A megyei muzeumok felállítására, ma csaknem országszerte a legjobb törekvésekre adott alkalmat, nálunk ez ügy ma már nem áll a kezdet stadiumán, ott van id. Mogyoróssy János ur nagybecsű gyűjteménye, oly alap ez, melynek kibővítése sokkal könnyebb dolog, mint lett volna az adományozó hazafias nagylelkűsége nélkül, ha azt fáradság s pénzért kellett volna megszerezniük.

E körülmény volt indoka a megye azon határozatának is, hogy igen állítsunk megyei muzeumot, s gyarapítsuk azt mint tehetségünk s a körülmények engedik. S véletlenül a Haan-féle muzeum bocsátatván áruba, ismét i. Mogyoróssy János ur állott a dolog élére, hogy igen is meg kell azt megszerezniük, mivel a megye, mint ilyen, még nem sorozta határozatai közé a megyei muzeum felállítását, legalább nem úgy, hogy arra kötelezzék is, Mogyoróssy ur a megye lakosságához intézett e lapok utján s külön nyomott iveket felhívást, hogy kiki adakozzék e gyűjtemény vételárához, nehogy az talán az országból kivándoroljon. Az eredmény mint tudjuk, kielégítő.

A gyűjtemény becséről álljon itt két levél, az ország legtekintélyesebb régészeitől azon alkalomból, midőn Gündöcs Benedek lelkesz apát ur, az illető urakat vélemény adásra szólította fel, a Haan-féle gyűjtemény értéke felől.

Ipolyi Arnold levele a következő:

„Nagyságos Uram! Bizalmas felszólítására van szerencsém felelnem, hogy amennyire Haan ur gyűjteményére emlékezem, s annak sorozatát a küldött jegyzékből megismerhetem, az a kívánt 1000 frtot megéri annyira, hogy magam is, amint ily összeg e célra rendelkezésemre állana, azonnal kész vevője lennék. Engedje mégis, hogy jegyzékét megis tarthassam.

Kiváló tisztelettel lévén, Budapest 1874.

II. 8. — kész testvére Ipoly s. k.”

Romer Flóris levele a következő:

„Nagyságos és föltisztelendő apát ur, mélyen tisztelt uram! Nagyon örvendek, hogy Békésmege Nagyságodat állította azon szakbizottságnak élére, mely hivatva van arra, hogy első sorban honi régészeti érdekeinket képviselje, és közművelődésünk előmozdításában fáradozzék. Ismervén Nagyságodnak hazafias buzgalmát, minden irányban, mely jövőnket biztosíthatja, egyelőre is köszönvén a bennem helyezettett bizalmát, jövőben is közreműködésre szívesen ajánlok, kívánván, hogy ezen az új téren való működése eddigi fáradozásainak fényes eredményeit még tul is szárnyalja!

A Haan Antal-féle gyűjteményt talán 10 év előtt láttam, és az egyes darabokra már nem igen emlékszem, azonban, ha a tárgyak számát, és a régiségeknek mai árát vesszük tekintetbe, ha meggondoljuk, hogy e jeles férfi azt messze földön, nem épen a legfényesebb körülmények közt gyűjtötte; hogy azon férfi saját földijük, egy perczig sem kételkedem azt a keletkezésben levő bé-

késmegyei muzeum számára ajánlani, mit annál biztosabban tehetek, mivel Ipoly Arnold püspök ő méltósága is, ki a Haan-féle gyűjteményt szintén ismeri, hasonlólag nyilatkozott.

A nemes megye közönsége ez által nem csak magának emel egy örökké tartó emléket, de megmenti a gyűjteményt a szétforgácsolástól is, nem is említvén azt, hogy fiai nagyobb figyelemre, és a gyűjtésben való kintartásra fognak buzdíttatni.

Előre örvendek tehát, hogy ismét gyarapodnak muzeumaink és a vidéken is olyan élénken mozognak. Hogy a test éljen és minden tagjában egészséges legyen, nem csak a szívből kell a vérnek vígan lüktetni, — folyjon az vígan mindenfelé egyaránt, és emelkedjék ne csak a főváros, de az országnak minden egyes nagyobb testülete is.

Midőn végre Nagyságodat arra kérem, méltóztassék a békésmegyei régészeti egyeletnél arra hatni, hogy a barbarkori emlékekre nézve valódi aranybányát tekinthető *Kőrösök* partjai, főleg szakadásai nagyobb figyelemre méltatassanak, vagyok őszinte tisztelettel, tapasztalt ur szíveségébe és további barátságába magamat ajánlva — Budapesten febr. 12. 1874. — őszinte híve: Rómer Floris s. k.

Ez után még csak azt kell kijelentünk, hogy R. urnak a gyűjtés egymásutánjáról adott elméletét nem fogadjuk el, mert a teoriában sincs alapja, a gyakorlatban pedig nem kivihető. Ha mi most erőnek erejével megyei, magyar régiségeket gyűjtünk, sok időt kellene eltöltenünk a kétséges eredménnyel, s a sorrendet megtartva a Haan-féle muzeum csak évtizedek múltán lenne a miénk, akkor pedig vagy nem kapnánk, vagy ha igen nem a mai áron, — az adakozók pedig a Haan-féle gyűjteményre adták filléreiket, tehát a vételtől eltérnünk nem is lehet. De mint mondták, a szerzés egymásutánjának elméletét helytelennek kell kimondanunk s nézetünk szerint *akkor szerezünk régiségeket s egyéb értékes dolgokat a megyei muzeum részére, a mikor alkalom kínálkozik s pénzünk is van.* Arra nem tekinthetünk, ha vajjon a tárgyak magyar és megyei, vagy megyén kívül való s nem magyarok. Mi muzeumot akarunk felállítani, s ha célt akarunk érni, minden kínálkozó alkalom meg kell ragadnunk, — a siker reménye pedig alapos oly férfiak közreműködése mellett, minő Göndöcs apát ur s a veterán szenvedélyes régész id. Mogyoróssy János ur, kiknek ügybuzgalma megnyugvást nyújt a megyei muzeum barátjainak, s biztositást mindnyájunknak, hogy az ügy jó kezekbe van letéve.

Végül megjegyezzük, hogy R. ur nézeteit az itt mondott kivétellel teljesen osztjuk s azt hisszük, hogy a muzeum értékét a R. ur által felemlített, bár csekélynek látszó tárgyak is nagyban fognák emelni.

Levelezés.

B.-Sz.-András martius 29.

Községünkben néhány év óta több ízben a ház, kamara kiadások, padlás felverések s az ezzel együtt járó szokott rablás gyakori eset lévén, méltán aggodalmat keltett kebleinkben, annyival inkább mert az ily dolgot mivelők oly ügyesen tudták üzni gonosz mesterségeiket, hogy egyetlen egy ily féle rablás soha fel nem fedeztethetett; de igaz van a példabeszédnek „*addig jár a kutra a korszó, míg egyszer eltörik*” ime márczius elején egy izraelita udvarába be dobott papír darab az volt feljegyezve „*Keresd minden károdát Major Erázmus mester-nél s megtalálod*” Midőn a papírra irt néhány szót az izraelita először elolvasta nem akart hinni saját szemének mert a nevezett mester ember eddigi életmódja még csak sejteni sem engedte, hogy ő rabló legyen; Azonban mint a vízbe haló a legkisebb szalma szálhoz is kapaszkodik, így ő is mintkárószult fél intézkedvén s rövid ház motozást tartatott, s im nem csak az ő elrabolt holmija, de más sok lopott tárgyak is megtalálattak.

Községünk lakossága nem kis meglepetésben részesült, mert erre gondolni senkinek sem jutott eszébe. A tolvaj letartóztatván már eddig is 9 nagyobbféle rablás mint ház, kamra, padlás kiadások s egy száraz malom felgyújtása világosodott reá. Czin-kos társai hogy voltak-e, saját gyermekeik kivül még nem tudni, de hogy 21 éves fia s két eladó sorban levő leánya véle szerepelt ez már bebizonyult tény. Most már le-tartóztatva várja gonosz cselekedetének méltó büntetését, s reménylünk, hogy ha vannak mint a mi valószínű czinkos társai, a törvényszék erélyes közbevetése folytán ezek is világosságra jönnek.

Most már reménylünk nem lesznek nálunk oly gyakoriak a ház, kamra felverések mint voltak eddig.

Vajha ugy lenne!

Zih Károly.

Válasz

Dr. László Elek ur hozzám intézett nyílt levelére.

Tisztelt Ügytárs ur! Gyomai ref. lelkész, tisz. Garzó Gyula urnak „*Felelet*” (igaz hogy nem tudom mire) ezim alatt megjelent legújabb műve, azon feltevéstől indul ki, hogy a karácson estélyén illendelmes modorban be-köszöntött selyemkeztűs gentleman, volt egyszersmind a hetvenkedő tulkapást férfi asan rendreutatisó vaskeztűs Nogarot. E valóban hízogó feltevés ellen még csak nem is tiltakozom; mert hiszen, a kinek a Rusztinctura csoda erejébe vetett hitét megingatni nem lehetett, miként lehessen azt meggyőzni azon feltevés ellenkezőjéről, mely feltevés neki oly igen jól esik? Legyen tehát feltevés, vagy hit, mindegy; a hit üdvözít.

Tisztelt Ügytárs ur, hozzám intézett nyílt levelében, — tekintettel azon kapcsolatra, mely engemet, mint egyik szerény tagot, a megyei orvosi karhoz fűz, — arra hív fel, hogy tisz. Garzó Gyula ur ellenében a polemia tovább folytatásával hagyják fel. Midőn a jóakaratu figyelmeztetését önnek szíves köszönetet mondánék, nem mulasztatom el annak kijelentését, hogy én e jó akaratu figyelmeztetés nélkül is hasonló eljárást fogtam volna követni; tudva szinte előre, hogy a három hónapi véres vajulás gyermeke, aligha fog burokban születni, s testvérjeéhez hasonló öröklött gyengeséggel látand napvilágot, és a helyett hogy az újszülött életképességének jeleivel örvendeztetné meg a környeztet, legfeljebb idétlen nyafogásával támaszt szánalmat, míg szülője majomszeretettel öleli keblére. — Ne háborítsuk tehát a szülői örömeiket, hiszen azok nagyon, de nagyon boldogítók!

Igen is, tisztelt Ügytárs ur, én tisz. Garzó Gyula ur feleletére válaszolni nem fogok; mert hiszen kérdem:

Lehet-e komoly embernek szava, azon gyermekes recriminatioihoz, melyekben a *Felelet* személyem — s a tudomány ellen kitér; melyekben a szerző, gyomai protestans-vatikánoskájából szórja encyklikájának rég hatásavesztett halvány szikráit?!

Arra való vagyok-e én, hogy az-ugy látszik — nagyon is primitív philosophiai s logikai ismeretekkel rendelkező szerző ellenében, az általam használt *kegyelet* érzése kifejezés, egy nyelvtani mint logikai jogosultságát védelmezem, azon szerző ellenében, ki leczkékét akar osztogatni s az érzéklés és érzés fogalmával sincs tisztában? Hiszen, miután szerző e téren, tölem felvilágosítást elfogadni úgy sem volna hajlandó, legteljeb utasitanom kellene őt Mill Stuart — Magyar nyelven is megjelent — inductiv és deductiv logikája 1-ső füzetének azon szakasza áttanulmányozására, melynek czime „*Érzések, vagy a tudalom állapotai.*”

Rectificálgathatom-e én szerzőnek a kegyeletről felállított, materialismussal erősen garnirozott — a lényegét az alakkal összetévesztő elméletét? — melyre ha én, mint talajra reá lépnek, az eszmék kérlelhetlen logikai láncolatán eltudnám vezetni szerzőt odáig, hol a protestans pap magát, a képek tiszteletének jogosultságával, sőt a bálvány imádással látná szemközt. Auch eine schöne Gegend!

Nem volna-e teljesen céltévesztett dolog részletezni tisz. Garzó Gyula urnak, hogy a cholera logikáját hol irták meg, angol-francia, német-és Magyarhonban? (Nomlogikája fogantatók Gyomán, születék Kecskeméten.)

Lehet-e közöm az argumentatio azon miseriájához is, mely az ellenérvelés rhetoricájával csak a *Vakulj magyar* trivialisáig birt vergődni? — melyre nagyon csinos tromfot lehetne adni, ha méltó volna a fáradságra;

Bibelődhetem-e én, a következetlenség azon gyarlóságával, mely ellenem, a tudomány tekintélyeire hivatkozás jogosultságát követeli ott, hol nézeteinek védelmére szükséges, de ugyan ezen jogosultságot tölem megtagadja, s hol az elmélet, tapasztalat s a statistika döntő bizonyítékai alatt össze kell vala roskadnia, — silány élezekekől képezve hátrévet, — a térről gyáván megugrik? Per-se: hanc veniam damus, petimusque vicissim. Pauler és Virozsil a maga szakmájában — Pappenheim a maga terén; no de hiába, ez nincs megírva szerző logikájában. Auch gut!

Leereszkehdtem-e én, azon nyegle felületességhez, mely hozzá szól a cholerahoz, s csak annyit sem tud, hogy a cholera nál igen is különbség teendő a *cholera mint betegség*, s a *cholera mint járvány*, — vagy is, azon tényezők összegek között, melyek léteznek ugyan, de az emberek egy nagy részére, vagy egyáltalában nem gyakorolnak befolyást, vagy csak csekély mérvben érvényesíthetik magukat; leereszkehdtem-e — mondom — azon nyegle felületességhez, mely közbeszűrt clausulájában annyira tetszik ön magának; nem gondolva meg, hogy épen ezen clausulájával, a tárgy körüli jártassága felett, önmaga tört kíméletlenül pálczát?

Nem; a világ minden kincseért sem! Ily s ezekhez hasonló silányságokkal én nem törődhetek. Ott, hol ellenfelünk, — nem rendelkezve a komoly érvek fegyverével, agyának lomtarában egyebet nem talál a — mindig gyengeségre mutató — gúny rozsdáette silány fegyverénél: a komoly és józan esz mecsere megszűnik. Ott, hol polemiait kellene folytatni magáért a polemiaért, beáll a vénaszonyos szószátyárság; — a tárgy és tartalom nélküli szószátyár-polemia bohóc-kötelen végig táncolni pedig senkivel, tehát tisz. Garzó urral sem fogok. Keressen magának mást, ki vele e szerep comicumára vállalkozik!

A tudomány, s ennek elvein alapuló hatósági intézkedés ellenében vivhat bárki — s így tisz. Garzó Gyula ur is — szélmalom harezot; azonban a tudományt épen úgy nem billenti ki, s nem zavarja meg komoly irányu haladásában, sem a rusztincturáról irt röpirat, sem a *Felelet*, mint nem billenti ki, s meg sem zavarja a mindenség ürében komoly méltósággal tova robogó Uranust, vagy Saturnust, az ugyanott megjelenő léha üstökös, melynek van ugyan göze, de nincs magva.

Isten önnel!

Békés márt. 29. 1874.

Tisztelő ügytárs
Dr. Kovács István.

— **Jegyzéke** a b.-gyulai kir. törvényszék előtt f. évi április 7. és következő napjain felveendő polgári pereknek.

Előadó: Dobosffy.

2688. Dobrovzsky Mihályné felperesnek Aradszky János alperes ellen 1/8 telek tulajdoni és elmaradt haszon után indított pere.

2690. Kultuticz Ardellán Mária felperesnek, Ardellán Mihály alperes ellen 700 frt s jár. iránti pere.

2907. Böhm Jakab felperesnek Freybauer Lázár alperes ellen 4500 frt foglaló kétszerege iránt indított pere.

2992. Csizmadia Péter felperesnek id. Szász András alperes elleni 1776 frt 8 kr. s jár. iránti pere.

Előadó: Huszka.

9431. Trusa Katalin és érdektársainak Grósz Marjuczsa és társai ellen örökösödési pere.

9774. Rédei István és társai, özv. Rédei Istvánné és többek ellen egyenlő örökségi osztályrész megállapítása iránti pere.

9952. Maczók Jánosnak Liker János és Bánszki Judit ellen 800 frt foglaló kétszerege s jár. iránti pere.

Ujdonságok.

— **Lapunk mai száma ez év-negyedben első lévén, felkérjük eddigi t. előfizetőinket az előfizetés mielőbbi megújítására. — E számot minden eddigi t. előfizetőinknek megküldtük.**

— **A gyulai polgári iskola részére** újabb következő adományok folytak be: Békésmegyei takarékpénztár 1000.— Első Gyula városi takarékpénztár 100.— Plank Alajos ur 5.— Mojsisovics Vilmosné Pöstyénből 5.— A gyulai r. kath. 3. és 4. osztály növendékei maguk közötti gyűjtés utján 12.40 Eladott tárgyakból több még elmaradt kisebb bálitartozás kifizetése után 44.21 Összesen 1066.61 **Főösszeg 3328.98**

— **E hó 6-án** azaz husvét hetfőn Gyula város rendkívüli képviselői ülést tart, két eléggé ominozus tárgyban. — Egyik a körös szabályozási költség kivetés ügye, melynél a képviselő többsége mindenkinek birtokát, legyen az csekélyebb vagy értékesebb egyenlően terhelte meg; — másik pedig az aranyági szőlős gazdáknak azon ügye, hogy a tőkék és fák kivágatásáért a polgármester által ígért összeget keveslik. — Mindkét ügy-önérdeklője lévén, sejtötünk engedi, hogy a gyűlés viharos lesz.

— **A torna és tüzoltó egyesület** holnap közgyűlést tart, s mint ez egyeletnek három éve megválasztott elnöke a felhívásban mondja, a táncoskozás tárgyát „az egyesület *feloszlása*, s a meglévő szerek feletti intézkedés” fogja képezni. Mi nem látjuk át, mért kellene az egyeletnek feloszlani, mi csak azt láttuk s látjuk, hogy *na és főre van szükség*, ki a czimekre nem parádéból vágyik, s ki ha elvállalja a megtisztelő elnöki állást tesz is valamit. Kivánatos lenne, hogy az egyelet tagjai minél számosabban jelenjenek meg, s a programot megváltoztatva új életre ébresztenék az egyeletet, melynek alakulásánál oly nemes tüzzel buzgokdottak.

— **Hányat ütött az óra?** Oly kérdés, melyre nálunk a napokban igen bajos lett volna megfelelni, s nagy templom órája 5 negyeddél késést, s mivel e napokban délet nem is harangoznak, sok ember ebéd nélkül maradt, mivel míg a torony óra 12-öt mutatott, otthon már 2-re járt. Az oláh torony óra pedig a nap szerint jár ugyan, de mint a napóra csak napfényes időben, pedig a napokban ugyan borult időnk volt. Jó lenne, a kiket illet ez ügy után látni.

— **A helybeli hely. hitv. iskolában** az első félévi vizgák mult vasárnap tartattak meg. — Ez alkalomra a békésmegyei takarékpénztár jutalmazásokra 63 db. könyvet adományozott. — Az egyház pedig iskoláit új tanfelszerelvényekkel szerelte fel, melyek közel 200 frtba kerültek.

— **Boldog csabaiak!** Megyészerte tudjuk hogy Csabán polgári leány iskola van alakulóban, melyre a kormány az utóbbi napokban 3000 frt segélyt adott. Mondanunk sem kell, hogy ugy a tervezetnél, mint a segély kieszközlésénél Csaba város derék országgyűlési képviselőjét illeti az elismerés. Nálunk is most van alakulóban a polgári iskola, és szeretjük hinni, hogy a mi városunk által küldött országos képviselő ur nem kevesebb buzgalmat fog kifejteni, hogy ez iskolára kormány segélyt nyerjen. — Lesz tehát Csabán polgári leány iskola, mig nálunk pium desiderium marad, ki tudja meddig. — Boldog csabaiak!

— **A husvét** nem hozott fecskét, hanem hozott, a mi nálunk vásáron kívül szintén a ritkaságok közé tartozik egy acrobata társulatot.

— **Műkedvelői előadások** és a magán dalkör tervezett hangversenye, minthalljuk aggodalomra nyújt alkalmat, mintha tá-

lán igen közel esvén egymáshoz, majd jövedelem csökkenés állna be egyik vagy másik részen. Nem kell félni, a kik a farsangi bálakat végig nézték, s azokban csaknem ugyanazon s mégis igen szép s nagy közönséget látták, alaptalannak fogják találni ez aggodalmat. Csak rajta, közönségünk várva várja az alkalmat, hogy mulathasson.

— **A békésmegyei muzeum részére** következő adományok folytak be: Czégényi Borotvás Terézia asszonyság Knéziés Károly honvéd tábornok kardját, mely jelenleg ugyan már marokolat nélkül van, mint érdekes ereklyét a keletkezőbe álló békésmegyei muzeumnak ajándékozni sziveskedett; — továbbá férje Czégényi István, Bethlen Gábor erdélyi fejedelemnek szüze Máriát ábrázoló kisebb szüst pénzét. — Ugyanaz III. Sigmond lengyelkirály, — I. Lipót r. cs. 1673-ki tyroli, 1669-ki siléziai, és 1698-ik styriai három krajczáros ezüst pénzét adományozták.

— **A gyulai főiskolai muzeum** régi pénz gyűjteményre: „Rissák Julia kisasszony Kassáról I. Ferencz osztrák császár 1829-iki birodalmi három krajczáros, s a helyvét canton 1858-iki 20 centim ezüst, továbbá: Belgium 1843-iki 2 centim olaszországi 1852-iki 3 centim — szászországi 1863-iki pfening; — ismét Helvét 1872-iki 1 centim; és végre egy német alföldi 1804-iki egyes Heller rézpénzeket sziveskedett ajándékba küldeni.“

— **A legközelebb tartandó megye** bizottsági gyűlés egyik tanácskozási tárgyát: a gyalog ember után szedni szokott hídadó ügye fogja képezni. Ezen kérdés nagyon is fontos arra nézve; hogy egy jogi, mint nemzetgazdasági szempontokból, érdekeltégünket felkeltse, és azzal, — a megye bizottsági gyűlést előzőleg — óhajtott eszmecsere végéig, — kissé sajtó útján is foglalkozunk.

Jelen kérdés szinre hozatalára Sz.-András község azon a megye bizottságához intézett kérvénye nyújtja az anyagot, melynek alapján a szarvasi hidon eddig divó, gyalog ember után szedett hídadó megszüntetését kéri.

Véleményem szerint Sz.-András községe törvényes téren áll s kérelme jogos. Nincs hazai törvény, mely megengedné gyalog ember után hídadót szedni.

az 1723. 15-ik és 1741. 28-ik t. cz. mondja: a vámbér mennyiségének meghatározásánál csak szekér és marha szám vevendő tekintetbe. Itt tehát gyalogostól szó sincs és ezen törvény még él, — mert újabb törvény által az élők sorából ki nem töröltetett.

Az 1836. XXVI. t. cz. egyedül a láncz-hidra szól. Midőn ezen most hivatkozott törvény által gyalogosok is köteleztettek vámbér fizetni, ezzel — mert nemesek is fizetni tartoznak — nem egyedül jövedelmet szaporítani, de főleg politikai szempontból a nemesei kiváltságoknak az első dőfést megadni volt a cél. Ez tehát a többi hidakra vissza nem vezethető.

És hogy áll az, mit elmondottam, tanítja Suhajda János magán jogának IV. kiadás 208-ik lap 180. §-ában, midőn mondja: gyalog ember — a lánczhidat kivéve nem köteles hidon vámbér fizetni. Kompokon igen! Ökrös Bálint magán jogából szinte ezeket lehet tanulni. Így tehát világos hogy a szarvasi hidon sem köteles a gyalog járó fizetni.

A gyalogosoktól szedendő hídadó jogosságát védve, szabadságra hivatkozni nem lehet; mert hiszen, hogy vámbér szedhessen, minden hid tulajdonos köteles szabadságot; de a szabadság, — törvényeinkhez képest, — csak is mindig szekér és marha szám után adathatik.

Shokás, — gyakorlat, — élő törvényvel szemben, — nem dönt. Tehát védelmül régi szokásra hivatkozni szinte hálátlan érv. Ha eddig törvénybe ütköző szokás hozatott be — elég hiba — az megszüntetendő; mert élő törvényt csak hozott és szentesített újabb törvény, de soha szokás — változtathat vagy szüntethet meg.

A megye bizottmányának lesz feladata ezen kérdéssel tüzetesen foglalkozni s nincs kétségem, hogy Sz.-András község kérelméhez képest fog előltni. Egyébiránt óhajtan-dó volna, hogy minél többen szóljanak ezen

tárgyhoz, hogy az minden oldalról kellőleg megvilágosítottassék.

Egy gyalog járó.

— **A „Felelet“** ifj. Jancsovic Pál urnak lapunk 12-ik számában közölt levelére későn érkezvén be, csak jövő számunk hozhatja.

— **A b-esabai nőképző társulat,** mely a mult év april 5-én helybenhagyott alapszabályai nyomán B.-Csabán, a gr. Apponyi családtól vett telkén, egy négy osztályu, magyar tannyelvű felekezeti-szolgálatos, polgári leányiskolát építtetni, felszerelni és fentartani tüzte ki feladatát, 1872. augusztus 1. óta a köznevelődés barátjaitól a következő jótékony anyagi gyámolításban részesült:

a) **Gyűjtőveikkel küldtek:**
Gr. Almássy Kálmán 15 frt, Göndöcs Benedek 5 frt, Pálus Ferencz 4 frt, Hárshegyi István 8 frt 60 kr., Kis János 2 frt 50 kr., Kohn M. 5 frt, gr. Wenckheim Krisztina 25 frt, Sipos Gáborné 5 frt, Blahó József 2 frt 40 kr., Dutkay I. 5 frt 26 kr., Benedikty Józsefné 5 frt, Wieland János 5 frt, Endreffy Károly 2 frt, Vecsey László 6 frt, Beliczey Józsefné 5 frt, Debreczeni Károly 5 frt, Grehenek Lajos 25 frt, Pándy I. 5 frt, Szulimán István 7 frt, Hajnal Ábel 3 frt, Uhrin Pál 2 frt, Asztalos István 5 frt;

b) **külön adakoztak:** Péky A. és Haán L. együtt 6 frt, a b.-csabai népbank 400 frt, Áchim J. világiállítási tárgyak megsejmelési díjjából 34 frt 52 kr., Homokay László szinigazgató jótékony előadásból 16 frt 60 kr., b. Podmaniczky Frigyes 50 frt, Kemény Mihályné 15 frt, Achim P. baráti körben gyűjtve 28 frt 40 kr., Wodiáner Albert 100 frt, Yilim János gyűjtve 6 frt 70 kr., Simay Lukács 10 frt, Svarz Salamon 10 frt, Launer Károly 10 frt, Hüke Gyula 2 frt, b.-csabai takarékpénztár 137 frt 62 kr., „Humboldt“ páholy 25 frt, „Zur Arbeit“ páholy 50 frt, „Összetartás“ páholy 50 frt, „Béke“ páholy 100 frt, „Corvin Mátyás“ páholy tíz évre tett alapítványának első tized részlete 20 frt, a mult évi tombola bálból 653 frt 28 kr., a csabai iparosok által rendezett bál és sorsjátékából 700 frt, a csabai népbank igazgató testülete 34 frt 88 kr., és a folyó hóban tartott tánczestély jövedelmétől 200 frt 12 kr., összesen 2812 frt 88 kr.

Ezen felül a rendes tagok évi díjaik fejében befizettek az 187³/₄-ki tanévre 412 frtot, az 187³/₄-re 295 frtot és Békésmegye közönsége közgyűlésileg 200 frtot utalványozott a magyar nyelv terjesztésére tőkésített alapból.

Midőn a fent elősorolt kegyes adományokról a nyilvánosság előtt így beszámolva, a nemes ügy és cél előmozdításáért a legmelegbbsz köszönetet fejezzük ki, — egyuttal kijelentjük, hogy ezen a legmostohább idő és pénzviszonyok közt is oly tekintélyesnek bizonyult támogatásból reményt, bátorságot és erőt merítve, a társulat igazgató bizottsága — az iskolaszék — el van tőkélve és határozva már e tavasszal az építkezéshez fogni s a jövő őszszel az első osztályt tételleg meg is nyitni.

Tesszük ezt, bizva szilárdul békésmegye közönségének, mint a köznevelődés barátjának, továbbra is kész erkölcsi és anyagi támogatásában; tesszük, bizva Csaba városa összes polgársága, különösen életképes középosztálya hazafias, előre törekvő érületébe, — és tesszük kétséget nem tűrő meggyőződéssel bizva, az ezen ügyben legközevetlenebbül érdekelt összes csabai fenkölt, nemes értelmű nők és anyák versenyző áldozatkészségében, kik a midőn ez ügy kivihetőségének és sikerének koszoruját fonják meg, a legméltóbban teljesítik öngyermekeik, leányaik iránti anyai tisztókat, és a legnemesebben és magyar hazánk iránti honleányi kötelességüket.

Kolt B.-Csabán, 1874. febr. 28.

Az iskolaszék megbízásából:

Kemény Mihály,
elnök.

Varságh Béla,
gondnok.

Gazdászati, ipar, kereskedelem.

Valami a kaszáló és arató gépekről — gyakorlati szempontból.

Az okos előrelátó gazda télen igazítottja ekéit, s szerzi be a hiányzókat, tavasszal pedig, még szántás-vetéssel van elfoglalva, lát a szekerek hibája után. Illő tehát, hogy a kaszáló és arató gépről is addig gondolkozzék, míg körmére nem ég a dolog; mert a gyárosnak néha hetek kellene, míg a megrendelt gépet helyre szállítja. És ha ilyenkor már ajtónk előtt a kaszálás, s a gép szállítása körül valami hiba történt: vagy valami elmaradt, vagy egy szükséges rész helyett más küldetett: ekkor kész a felsülés.

Az idej esztendő valószínű takarmány-szükség esztendő leend. Ily késő tavaszodásra, s ily kevés nedvesség mellett mást lehet ugyan remélni, de nem helyesen; mert abnormis időjárások alkalmával a baj mindig valószínűbb, mint a szerencse, s amarra készülni el, gazdának helyes tapintatáról tesz tanuságot.

Ha tehát kevés takarmányra van kilátás: azt drágán készítsük? Azt hiszem, nem. Legdrágább a rész kaszálás, azután a nap-szám és szakmány kaszálás; legkevesébbé drága — vagy ha tetszik — legolcsóbb a géppeli kaszálás. Kaszálni pedig géppel: a zabos bükköny kivételével mindent lehet.

Hanem az eredmény főként attól függ: milyen gépet használunk? Így pl. hiába legerősebb a Hornsby „Paragon“-ja: azért mégsem fog igen elterjedni; mert a mi könnyebb fajta lovaink nem bírják. Mások ismét többé-kevésbé könnyűek, s kezdetben jól is dolgoznak; hanem néhány heti folytonos munka után a mint bizonyos részeik vagy észrevétlen megkoptak, minduntalan felakadás van velök, s aztán a gazda — elkedvetlenedve a sok bajtól — félre teszi azokat, kaszásokat fogad, s pironkodva hallgatja azok gúnyos kérdéseit: hát a masina mit csinál?

A Debreczeni gazdasági tanintézet gazdaságában volt, s talán lesz még alkalmam néhány kaszáló és arató gépet kipróbálni, hosszas leírás helyett elég legyen annyit mondanom, hogy a „Buckeye“ kezdetben is, mint új mindnyáját megverte, tartósságra nézve is legelőnyösebbnek bizonyult, s egyáltalán nem tehettem ellene kifogást könnyűség tekintetében sem.

Pedig mindezeket a kombinált „arató és kaszáló gépre“ nézve mondom, habár az ellen, továbbá a gép két kerekén járasa ellen, gyakorlati igényeit tekintetbe nem vevő absztrakt mechanika törvényei fellázadnának. A gyakorlat úgy is a végeredményben nem annyira azt kérde: melyik gép könnyebbre lative, hanem inkább arra fektet nagy súlyt — nálunk alföldi gazdáknál legalább — melyik absolute könnyebb. Mert hasztalan nekünk az olyan gép, mely relative legesekélyebb, hanem absolute meg legtöbb vonó erőt igényel! És a praktikus amerikai ezt tartotta szemelőtt, és a praktikus amerikai ez által levette az erre perennius angolt a kaszáló s aratógépek dolgában.

Elsőnek tesszem tehát a kombinált Buckeyet, de nem csak azért, hanem azért is, mert ma már az ára elfogadható. Eddig 600 frt volt; s bármennyire megszerettem e gépet, az ár magassága miatt nem ajánlottam. Most midőn 550 frt ára tekintetében is versenyezhet bár melyikkel, a legjobb lélekkel ajánlhatom; valamint ajánlhatom a 300 frtos külön kaszálóját is, az új minta — „Neumodel“ — nevezetűt, és a külön aratóját, melynek ára 470 frt, de kaszálásra is átigazítható. A kinek két aratóra van szüksége — vagy még többre — az vegyen kombinált gépet; a kinek egy kaszáló s arató elég, az vegyen egy kaszálót és egy kombináltat: ezt tapasztaltam legelőnyösebbnek.

Különös süllyt fektetek még az amerikai arató gépek, különösen a „Buckeye“ a zon szerkezetére, mely szerint a markokat a kocsis egy láb nyomásától függő tetszés szerinti nagyságban rakja le. 1872-ben rozsom nagyon ritka volt; együtt dolgozott benne a „Buckeye“ a Strobl-féle arató géppel. Ez a marokrakást nem szabályozhatva, oly apró markokat hányt, hogy utána 10 embert kel-

lett marokszedés s kötés végett fellállítanom; amaz után 6 férfi győzte, mert mindig két marokból lett egy kéve, holott ennél 6-6 kellett egy kévére. A következtetés — reményem — tollban maradhat. Hogy a kocsis ülésnek a gyalog vagy lohátoni hajtással szemben mily előnyei vannak: úgy, hiszem, hogy azt is felesleges részleteznem.

Hanem aztán a ki az első egész napot nem akarja reá szálni, hogy folyton a gép mellett legyen, minden legapróbb részével meg is megismerkedjék, s ugyanazt a kocsisal is meg ismertesse; a ki elindulás előtt meg nem néz, vagy legalább nézet, minden csavart, valljon nem mozog e? — a ki nem tart mindig készen éles kést, hanem kaptaszerűen eléggem tartja azt napjaoan egyszer változtatni, akár repeszt akár buzát arat, akár tiszta, akár aszatos gabnába állítja be a gépet; a ki helytelen takarékosagból az olajat nagyon kiméli, különösen ott hol a forgási sebesség roppant nagy (ily helyen legalább minden negyed órában szükséges kenni); a ki a kopásnak kitett részeket, nem szerzi meg készletbe; a ki egy szóval nem tudja, mi az: géppel hánni; annak azt tanácslom hogy gépet... ne vegyen!

Megvagyok győződve, hogy hazánkban, munkás viszonyaink rendellenes állapotánál termelésünk drágaságánál fogva, a jó gépek elterjedése meglehetősen szorosan össze függ mezőgazdasági viszonyaink fejlődésével; és ez okból szívesen működöm közre magam is azok terjesztése körül. Oly gépeket tehát, melyeket kipróbáltam, s jónak ismertem, kedves kötelességemnek tartom mindig ajánlani, azokra megrendeléseket elfogadni, azok felől bővebb felvilágosítással szolgálni. A Buckeyére nézve is áll ez; különben a jövő kaszálás s aratás alkalmával szívesen látok mindenkit az intézeti gazdaságban.

Debreczen 1874. márczius.

Molnár Lajos

— **Sorozata az Uj-Kigyóson, 1874. april 13-án tartandó Szántás-versenynek.**

A verseny rendezője Wieland Károly új kigyósi jegyző.

A szántás-versenynek a legjobb szántás lesz a díjazás alapja, miért is jutalmat csak a szántó egyén igényelhet.

Szántani lehet bármilyekévels fogattal. Minden versenyző a kihansokolt 200 négyyszög ölnyi tért egészen tartozik felszántani. Ha akarja, előbb egy külön kijelölt téren megkísértheti ekéjét, de reggeli 9 órakor a számára kimutatott helyet el kell foglalnia.

A 4-es fogatnál hátrány nélkül megengedtetik az ostoros.

A szántás mélysége legesekélyebb 4" azontul előnyben részesül.

Egyenlő tényezők mellett az idő rövidsége is előnynek fog vétetni.

Az adott jelre a verseny megindul, azaz minden versenyző egyszerre szánt és pedig egyedül, a fennemlített ostorost kivéve, minden vezető s segítség nélkül.

A néző közönségnek csak a szántás és bírálat bevégezte után lehet a szántott földre menni, addig a számunkra kijelölt helyről szemlélhetik a versenyt, nehogy az ide-oda tolokodás által a szántó jószágot zavarják.

A bírálat tényezői lesznek: 1) a borzodolás, 2) az egyenlő fogás, 3) a forgóknál kiszántás, 4) a közép barázda, 5) a jószág-gali bánásmód, 6) a szántás általános képe és 7) a szántás mélysége.

Ezen tényezők mindegyike a bírálatnál a tökélyhez arányított számmal fejeztetik ki, — azután az egyes tényezők számtételei összeadattván, a legnagyobb összeget adó lesz az első nyertes és úgy tovább.

A versenyzők számára és mérve, három díj osztatik ki, 30, 20 és 10 forintos fokozatban és dicséző oklevelek.

E szántás versenyre Békésmegye egész területéről jelentkezhethet. A bejelentéseknek Uj-Kigyóson a rendezőnél szóval, vagy írásban f. é. april 13-án, reggeli 8 óráig kell megtörténni, ki az illetőnek a szántás helyiségét is megnevezendő. A bíráló bizottság a helyszínen a rendező által állítottat össze,

A Békésmegyei gazd. egyl. igazgató választmányának megbízásából.

Uj-Kigyós, márczius 16-án 1874.

Mokry Sámuel, egyl. titkár.

— A legjobb és legolcsóbb szer az egerek kipusztítására. E cím alatt Policzer Miksa a „Hon“-ban következőket írja: Több lapban olvastam, hogy az egerek kipusztultak a vetésekből; magam is azt hittem, mert ha kimentem vetéseimre, csakugyan nem láttam egeret; de egyszer fagyos időben mentem végig egy dülő buzámon, és akkor vettem észre, hogy az egérluk deres, abban tehát egernek kellett lenni, mert a lehel által deresedik a lyuk szája. Amint a föld fagya annyira följött, hogy hengerezteni lehetett, hengereztettem egy dülő buzát, mely munka által az egérlukak benyomatattak; másnap megnézvén a vetést, és látván sok új lyukakat, meggyőződtem, hogy

az egerek még megvannak. Most aztán föl-rakattam a mérget; utána való nap megboronáltattam a vetést, mely munka által a lyukak egészen be lettek temetve, és azóta nem is látni, hogy csak egy lyuk is újra megnyílt volna. Az óvszer ebből áll: vegyen az ember 5 pint tengeri- vagy árpálszót, keverjen közébe félfont arzenikumot, mikor ez már jól össze van keverve, vegyen hozzá annyi tejet, hogy a keverékből kis gömböcöket (mint egy nagy babszem) lehessen csinálni és tegyen minden lyukba egyet s mikor a dülőbe van már rakva, boronáltassa meg, és biztos lehet, hogy ott többé eger nincs. En ezt 5—600 hold vetéssel tettem. Az egész vetést 10 ember 8—10 nap alatt berakta. — Az arzenikum szolgabírói engedély mellett kapható csak, fontja pedig 30 kr. Ezzel tartoztam tisztelt gazdátársaim irányában, és aki tanácsomat követi, az tul is fog adni kártévő vendégjein. — A kormány is ezt

rendeltesse el, a k. igazgatási szolgabíró urak által, ne pedig az öntözést; és ezt meg fogják örömet tenni, mert kevés fáradságba jön és biztos a siker. — Nem ugy, mint őszkor, midőn az egereket kiöntözni parancsolta. Öntöztük, de nem győztük mert sok a fáradság, és nem vezetett célra.

— Az „Anker“ 1874-ik év február havi üzletkimutatása. — E hóban a társulatnál benyújtott összesen 364 bevallás 708.800 frt biztosítandó összeggel, és pedig: 252 bevallás 529.724 frttal halálesetre, és 112 bevallás 179.076 frttal életesetre — Kiállítva lön 236 kötvény 465.406 frttal halálesetre, és 122 kötvény 205.649 frttal életesetre; összesen tehát 358 kötvény 671.055 frttal. A havi bevétel volt 117.435 frt haláleseti díj, és 122.328 frt betételekben, összesen: 239.764 frt. Ez évben benyújtott 721 bevallás 1,431.383 frttal, és kiállított 737 kötvény:

1,328.162 frttal; ugyan ezen időben bevételt 467.819 frt; — halálesetekért pedig kifizetett: 102.976 frt. — A társaság működése kezdetétől fogva halálesetekért kifizetett 5,358.911 frt, és az 1873-ik túlélési társulás (Associatio) eredménye 726.577 frt volt, mely összeg 732 tag közt aránylagosan felosztott.

A székudvari uradalomban 1200

36 öl kemény, 2—3

TÖLGY TÚZIFA

6 frtjával eladó lévén, venni szándékozók kéretnek a székudvari urad. tisztartóságnál jelentkezni.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Dobay János.

HIRDETÉSEK.

Hirdetés.

M.-Berényben april hó 7-ik és következő napjain vagyombukott Deutsch Dávid kereskedő csőd-tömegéhez tartozó, boltbeli cikkek, rövid és hosszú árúk s egyéb ingóságok árvereztetni fognak, hová a venni szándékozók ezemmel meghivatnak.

M.-Berény mart. 23. 1874.

A csőd-választmány megbízásából:

89 2—2

Környei Lajos,
tömeg-gondnok.

Boltbérbeadás.

34

3—3

Gyulán, a „PETŐFIHEZ“ czimzett kávéház egy mellékszobával, pinczével kiadó. — Értekezhetni a háztulajdonos Czégényi Istvánnal.

A kigyósi uradalomhoz tartozó kis-ápaczai,

1424 ⁵²⁵/₁₀₀₀ hold területű

birtokrész

a folyó 1874-ik évi octóber 1-től számítandó 10 évre haszonbérbe lévén kiadó: bérelni szándékozók kéretnek Kigyóson az urad. felügyelőségél jelentkezni, — hol is a föltételek iránt bővebb tudomást szerezhetnek

35 3—3

Van szerencsém a t. cz. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben létező

arany- és ezüst raktáramat

38

3—3

tetemesen szaporítva, a legszebb külföldi kész készítményekkel, lánczczal ellátott emlékekkel (Medaillon), óralánczokkal, díszes alaku gyűrűkkel, fülbevalókkal, evő készletekkel és ezüst lánczokkal, mindannyi hitelesítési nyomattal ellátva — látam el. — Igyekezni fogok a t. közönséget úgy mint eddig is pontos szolgálattal kielégíteni; és azon helyzetben is vagyok, hogy nagyobb értékű arany és ezüst nász készleteket a kívánt mennyiségben megszerezhetek. — Arany, ezüst régiségeket és érmekeket vásárlók a legjobb árakon, vagy becsereléseket is eszközölök; — egyuttal elfogadok arany és ezüstnemű javításokat

Boltja Gyulán, főutca, Prág-féle házban.

EISLER LIPÓT.

Előfizetési felhívás.

1874. január 1-én új előfizetést nyitottunk a

„Sorsolási tudósító“

harmadik évfolyamára,
mely minden húzás után — havonként
2—3-or jelenik meg.

Egészévi előfizetési díj:

Budapest számára díjmentesen a házhoz hordva — 2 forint.

Az osztr. magyar tartományok számára díjmentesen postán küldve 2 frt.
Német-, Olaszország, Dunafejedelemségek, Szerbia és Svájc számára 2 frt 50 kr.

Ujjonnan jelentkezett előfizetőknek a már megjelent számok még rendelkezésre állanak.

Hirdetések olcsón vétetnek föl.

A „Sorsolási tudósító“
kiadó-hivatala

41 1—10

Budapest bálvány-utca 9. sz.

B.-Gyulán, a szerecsen-téren

levő 442. sz. ház, mely áll két szoba, konyha, kamra és padlásból, s boltnak vagy koresmának is használható,

haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a

40

háztulajdonos

2—*

öreg Rác Jánossal.

Hogy az életbiztosítás üdvös eszméjét a kevésbbé vagyonosok körében is lehetőleg terjessze, a

„HAZA“

életbiztosító és hitelbank Pesten.

egy új biztosítási módozatot állit fel, melynek lényege a következő:

1. 1200 tagból álló csoportok alakittatnak.
2. A biztosított egyszer s mindenkorra mint belépti díjt a biztosított összeg 1%-ját fizeti, azonfelül
3. Félévenként a biztosított összeg 1/4%-ját, mint kezelési költséget.
4. Díjakat a biztosított csak akkor fizet, ha csoportjából 1 tag elhal, ezen díjak a biztosított korához és a biztosított összeghez arányosítva, a legolcsóbbra vannak szabályozva.
5. A felvételi módozat a lehető legegyszerűbb, elegendő a bevallás az orvosilag igazolt egészségi állapot kimutatásával.
6. A biztosított összeg a haláljelentés megtörténte után egy hó mulva kifizettetik.
7. Egy és ugyanazon csoportba előlegesen csak 500, 1000, 1500, vagy 2000 frtot lehet biztosítani, jogában áll azonban mindenkinek magát több csoportban is biztosítani.

Bővebb felvilágosítást nyújt az elhalási csoportra vonatkozó programunk, melyel a legnagyobb készséggel ingyen szolgálunk központi irodánkban: Deák Ferencz-utca 5. sz., Nagy Ferencz úgnök urnál Gyulán, valamint összes képviselőseinknél.

A „Haza“ ezen új biztosítási módozat által kellő biztosíték és szilárd üzletvezetés mellett a biztosítani óhajtónak kiváló előnyöket nyújtván, a t. cz. közönséget számos részvételre hívja fel, megjegyezvén, hogy az első csoport már tényleg megalakult, és legközelebb ki is lesz egészítve.

Alkalmos felügyelők előnyös feltételek mellett alkalmaztatnak.

14) 9—12

Utánnyomás nem díjaztatik.

Haszonbérbe adás.

Békés város öt tizedében 17 koresma nyithatással sz. Mihálytól sz. György napig gyakorolni szokott községi bormérési jog 1874. év sept. 29-től 1877 évi april 24-éig terjedő időre Békés város közházánál f. é. april 14-ik napján d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverési uton haszonbérbe léssen adandó.

A tizedenként eszközendő árverezésre kikiáltási ár 200 frt, mely összeget hacsak egy tizeden is az árverési ígervények el nem érnék, ez esetben az egész bormérési jog 1000 frt kikiáltási árral együttesen fog árvereztetni.

Bánatpénz a kikiáltási árnak 10 %-töli összege. — Miről bérelni szándékozók azon figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy az árverési bővebb feltételek hivatalos órákban a város házánál mindenkor megtekinthetők.

Kelt Békésen mart. 14. 1874.

33 3-3

Békés város tanácsa.

B.-Csabán K o p e s á k P é t e r házánaál van több száz

nemesített rózsafa

37

eladó.

3—3